

синхронни и изоставащи циклични показатели в зависимост от времето на поява на пиковете и гъната спрямо тези на еталонния цикъл.

Брутният вътрешен продукт е най-подходящият еталонен показател за общата икономическа активност. Поради факта, че обикновено данните са на разположение с голям лаг във времето и че в най-добрия случай динамичните редове са от тримесечни данни, повечето страни използват месечния индекс на индустриалното производство за целите на еталонен ред. Съединените щати използват система от синхронни показатели - 4 компонента, комбинирани в един съставен синхронен показател, който служи за еталонен цикъл (Green, Beckman, 1993).

3. Оценка на тренда и определяне на точките на обръщане

Когато се ползва подходът "цикъл на растеж", оценката на тренда има съществена роля при определяне на цикличното поведение и повратните точки на показателите. "Фаза-средна-тренд" (РАТ) методът за оценка на тренда³ е разработен от Националното бюро за икономически изследвания на САЩ (The Phase-Average Trend..., 1995).

Програмата РАТ определя повратните точки, изчислява дългосрочния тренд, отклоненията от тренда, а също и изчистени от тренд динамични редове. Основният проблем на процедурата е, че определя твърде много повратни точки и че изчислява твърде променлив дългосрочен тренд.

Важна роля при крайния подбор на точките на обръщане на всеки динамичен ред имат експертите. При вземането на решение трябва да се има предвид кореспондирането на всеки динамичен ред с повратните точки или с хронологията на цикъла еталон, а също обвързаността на циклични показатели от системата.

4. Критерии за подбор на циклични показатели

Критериите за подбор се класифицират в три групи от гледна точка на:

Икономическа значимост и обхват на динамичните редове: да съществува икономически смисъл и логика в наблюдаваните връзки и

³ РАТ трендът се оценява първо, като динамичният ред се раздели на фази, дефинирани като брой месеци между последователни точки на обръщане. За всяка фаза се изчислява фазова средна. Тези фазови средни са основата за изчисляване на трифазова плъзгаща се средна. Последната се приписва на средната точка на дадения трифазов период, наричан още "триплет", след което трендът се получава чрез изчисляване на кривата между средните точки на последователните триплети. Трендът се екстраполира от средните точки на крайните триплети до краищата на динамичните редове по логаритмична линейна регресия на най-малките квадрати.